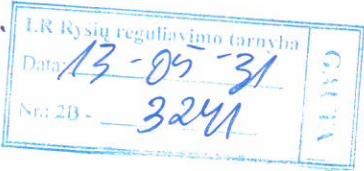

M. Žilius
M. Augutė Kavaliauskaitė

J. R. Javaleen
2013 06 03

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai

2013-05-31 Nr. 1400-87

Algirdo g. 27A, Vilnius

DĖL VIEŠOMS KONSULTACIJOMS PASKELBTŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ

Ryšių reguliavimo tarnyba (toliau „RRT“) yra paskelbusi viešai konsultacijai Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnus (kanalus) iš 791-801 MHz ir 832-842 MHz radijo dažnių juostų sąlygų aprašo projektą (toliau „Projektas-1“) bei Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnus (kanalus) iš 801-821 MHz ir 842-862 MHz radijo dažnių juostų sąlygų aprašo projektą (toliau „Projektas-2“), toliau abu dokumentai vadinami „Projektais“. Teikiame savo pastabas bei komentarus dėl abiejų Projektų bei bendros susidariusios situacijos dėl 800 MHz radijo dažnių juostos skirstymo.

Bendros pastabos dėl 800 MHz dažnių juostos skirstymo modelio

Projektai iš esmės įtvirtina nuostatą, kad 800 MHz dažnių juosta yra padalinta į vieną 10 MHz leidimą ir keturis 5 MHz leidimus, kurie bus skirstomi dviejų atskirų aukcionų metu. Manome, kad tokiu būdu 10 MHz leidimo aukcionsas iš esmės tampa nebe aukcionu, o konkursu su fiksuoata įmoka.

Mūsų nuomone, Projektuose įtvirtintas radijo dažnių paskirstymo modelis nėra racionalus, neužtikrina maksimalaus efektyvumo naudojant skirtus radijo dažnus, neskatina konkurencijos plėtros bei sukuria nelygiavertes konkuravimo sąlygas, galimai suteikiant išskirtines sąlygas tam tikriems ūkio subjektams.

Remiantis Europos Sajungos direktyvos 2002/21/EB nuostatomis, turi būti užtikrintas rinkos dalyvių lygiavertišumas, konkurencijos didinimas vienodomis sąlygomis, efektyvus radijo dažnių naudojimas ir vartotojų potyris. Taip pat Europos Sajungos direktyvoje 2002/21/EB numatyta, kad valstybės narės savo teritorijoje turi užtikrinti veiksmingą elektroninių ryšių paslaugoms skirtų radijo dažnių valdymą bei užtikrinti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos skirtų radijo dažnus remdamosi objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais. Efektyvus 800 MHz dažnių juostos panaudojimas yra įmanomas tik turint ne mažiau kaip 10 MHz pločio suporuotą dažnių juostą.

Atsižvelgdami į aukšciau išdėstyta, siūlome užtikrinti, kad organizuojant 800 MHz dažnių aukcioną būtų laikomasi šių principų:

Skaidrumo. Rinkos dalyviams turi būti iš anksto aiškios ir suprantamos aukciono sąlygos ir taisyklys bei aiškiai ir nedviprasmiskai argumentuota, kodėl renkamasi būtent toks šiu dažnių resursų paskirstymo būdas. Kaip suprantame iš viešų RRT atstovų pasisakymų, pagrindiniai RRT tikslai skirstant šiuos dažnius yra efektyvus kaimiškų vietovių padengimas mobiliuoju plaečiaujuočiu ryšiu, o taip pat valstybės biudžeto papildymas aukciono dalyvių sumokėtais įnašais.

Manome, kad šie tikslai nebus pasiekti pasirinkus RRT siūlomą šiu dažnių resursų paskirstymo būdą, todėl skaidrumo lygis diskutuojant dėl 800 MHz dažnių paskirstymo modelio nera pakankamas - RRT nepateikė racionalaus ir įtikinamo paaškinimo, ko siekiama renkantis šiuo metu siūlomą dažnių paskirstymo modelį. Manome, kad RRT nurodyti tikslai būtų neabejotinai sekmingiau pasiekti, jei būtų rengiamas vienas aukciones, išduodant 6 leidimus po 5 MHz (iš kurių dviems leidimams būtų taikomi plėtros ipareigojimai kaimiškose vietovėse) arba 3 leidimus po 10 MHz, o vienas subjektas galėtų įsigyti ne daugiau kaip 10 MHz. Tokiu atveju net ir potencialus naujas operatorius turėtų didesnį pasirinkimą įsigyjant leidimus naudoti radijo dažnius. Be to, manome, kad tokiu atveju padidėtų ir aukciono dalyvių įnašų surinkimas į valstybės biudžetą, kuris vieno aukciono atveju galėtų būtų didesnis nei dviejų aukcionų atveju - visiems leidimams galėtų būti taikoma vienoda pradinė ir ribinė kaina, o aukciono dalyvių elgesys varžantis dėl keturių leidimų, kuriems nenumatomi plėtros ipareigojimai galėtų tiesiogiai įtakoti dviejų leidimų su plėtros ipareigojimais kainą.

Nediskriminavimo. Užtikrinamos visiems rinkos dalyviams lygios sąlygos dalyvauti aukcione ir gauti reikiama dažnių plotį, nesudarant vienam iš rinkos dalyvių išskirtinių sąlygų ar privilegijų dalyvauti aukcione. Todėl turi būti išduodami lygiaverčiai leidimai atsisakant atskirų leidimų grupių (t.y. atsisakyti skirstymo į 1 leidimas 2x10 MHz ir 4 leidimai 2x5 MHz).

Atvirumo. Aukciones turi būti atviras (SMRA – simultaneous multiple rounds auction), nes tokio tipo aukciones užtikrina skaidrumą, paprastumą ir dažnių panaudojimo efektyvumą.

Mažiausios, o ne aukščiausios, galimos siūlyti kainos nustatymo. Argumentas, kad tokiu būdu norima išvengti situacijos, kai rinkos dalyviai nepagrįstai išpučia radijo dažnių kainas neturėdami realių ketinimų jų įsigyti nera pagristas, nes šiam tikslui užtikrinti tarnauja reikalavimas pateikti banko garantiją.

Atkreipiame dėmesį, kad dviejų aukcionų procesas yra komplikuotas, abiejų aukcionų rezultatai vienas nuo kito priklausomi, jie yra glaudžiai susiję tarpusavyje. Dirbtinis dviejų aukcionų rengimas sukuria papildomus ir nebūtinus administracinius bei finansinius kaštus ruošiantis bei vykdant du aukciones.

Pastabos dėl Projekto

1. Mūsų nuomone abiejų aukcionų atveju turėtų būti taikoma vienoda ribinė kaina. Mūsų skaičiavimais investicijų prasme 5 metų laikotarpiu tiek dviejų leidimų po 5 MHz, tiek vieno 10 MHz leidimo atveju numatomos investicijos yra panašios. Per 5 metus dviejų leidimų po 5 MHz atveju būtų pasiekta 10 MHz leidime numatoma tinklo plėtra, dengianti numatomą skaičių vartotojų, todėl nelabai suprantama, kodėl 10 MHz leidimas turėtų kainuoti ženkliai mažiau.
2. Aukciono dalyvis turėtų turėti galimybę laisvai rinktis dėl kurių blokų jis varžosi ir teisę laisvai rinktis, jei aukciono dalyvis laimėtoju pripažįstamas abiejuose

auktionuose, netaikant jokių Projektuose numatyti apribojimų dėl bet kurio iš leidimų pasirinkimo (pvz. Projekto-1 57.3 punkte nurodyti apribojimai).

3. Projektuose nėra numatyta jokia tvarka ar procedūros kaip paslaugų teikėjas turi finansuoti galinės įrangos ir (ar) paslaugos teikėjo pakeitimą, todėl labai sudėtinga įvertinti kokius kaštus prisiima leidimą laimėjęs aukciono dalyvis. Atsižvelgiant į tai, kad nei operatoriai, nei RRT negali net apytiksliai pasakyti kokio masto yra galimi trukdžiai televizijos paslaugų naudotojams, siūlome iš abiejų Projektų išimti nuostatą dėl pareigos leidimų turėtojams savo lėšomis finansuoti galinės įrangos modernizavimą ir (ar) paslaugų teikėjo pakeitimą, nes toks finansavimas turėtų lemti ir kainą, siūlomą už atitinkamus leidimus.
4. Projekto-1 54 punkte numatyti vertinimo kriterijai, kurie gali lemti aukciono laimėtoją. Dalis šių kriterijų, mūsų nuomone, yra subjektyvaus pobūdžio ir sunkiai pamatuojami, pvz. patirtis prieigos tinklų vystyme ir elektroninių ryšių paslaugų teikimo srityje (54.2, 54.3 punktai) bei techninio plano pagrįstumas (54.6 punktas), nėra aišku už kokius parametrus gali būti skiriama maksimalūs balai.
5. Mūsų nuomone Projektuose nėra visiškai aiškiai apibrėžta kada aukciones laikomas pasibaigusiu. Projekto-1 50 punkte numatyta, kad komisija neskelbia kito aukciono raundo, kai paskutiniame aukciono raunde nėra pateikta nei vieno pavedimo. Tuo tarpu savokose apibrėžta, kad pavedimas – aukciono dalyvio pateiktas kainos pasiūlymas, o 42.2 punktas numato, kad aukciono dalyvis turi teisę nepateikti kainos pasiūlymo ir tokiu atveju galioja paskutinis jo pateiktas kainos pasiūlymas. Vadinasi, iš esmės situacija, kai paskutiniame aukciono raunde nėra pateikta nei vieno pavedimo formaliai nėra galima. Tokiu atveju siūlome konkretizuoti, kad aukciones laikomas baigtu, jei paskutiniame raunde nėra pateikta naujų kainos pasiūlymų (kaina nebekyla). Ši pastaba taikoma abiems Projektams.
6. Jei teisingai supratome po papildomų patikslinimų su RRT atstovais, Projekto-1 49 punktas numato, kad jei didžiausios kainos pasiūlymas pasiekia 2 milijonus litų, skelbiamas paskutinis raundas, kurio metu šios sumos viršyti neleidžiama, o tikslas yra leisti visiems aukciono dalyviams pasiekti šią ribą ir varžytis dėl leidimo taikant papildomus kriterijus. Visai tikėtina situacija, kai visi aukciono dalyviai vienu metu pasieks 2 milijonų litų ribą, tokiu atveju paskutinis raundas praranda prasmę. Siūlytume Projekte-1 kaip ir Projekte-2 numatyti, kad tai nėra didžiausia leistina kaina, kurios negalima viršyti, o ribinė kaina. Tokiu atveju abiejuose aukcionuose pasiekus ribinę kainą, turėtų būti leidžiama paskutinio raundo metu pateikti dar vieną kainos pasiūlymą, viršijantį ribinę kainą.
7. Iš abiejų Projektų nėra pakankamai aiški aukcionų eiga – ar aukciono dalyviai turi teisę dalyvauti komisijos posėdžiuose, kai atplėšiami vokai su pasiūlymais ir skelbiamas pasiūlymų turinys, ar apie tarpinius rezultatus aukciono dalyviai informuojami tik el. paštu.
8. Projekto-2 50 punkto formuluotė yra praktiškai identiškai Projekto-1 49 punkto formuluotei, nors turima omenyje visiškai skirtinių dalykai – vienu atveju leidžiama teikti pasiūlymus, viršijančius nustatyta ribinę kainą, kitu atveju – ne. Siūlome aiškiau apibrėžti šias situacijas ir patikslinti formuluotes.
9. Manome, kad Projekte-2 turėtų būti numatyta, kad paskutiniame raunde kainos pasiūlymas nebūtinai turi būti nemažesnis nei kainos kitimo žingsnis, nes tai padėtų išvengti Projekto-2 54 punkte nurodytų kriterijų įtraukimo į laimėtojo nustatymo procesą, kurie mūsų manymu, turėtų būti taikomi tik kraštiniiu atveju, nes neturi jokios įtakos aukciono dalyvio pasiūlymo vertingumui po to, kai jis pripažįstamas laimėtoju (objektyvesnis kriterijus būtų tiesiog didesnė pasiūlymo kaina). Galimas

- variantas – pasiūlymas paskutiniame raunde neribojamas kainos kitimo žingsniu, tačiau negali būti mažesnis nei vienas žingsnis.
10. Vienoje iš konsultacijų RRT atstovai minėjo, kad aukciono laimėtojai vieną savaitę po aukcionų pasibaigimo galės laisvai keistis laimėtais blokais, tuo tarpu Projektai tokios galimybės nenumato.
 11. Abu aukcionai bus vykdomi vienu metu, tačiau tiketina, kad aukciones dėl 10 MHz leidimo baigsis anksčiau nei aukciones dėl 5 MHz leidimų. Tokiu atveju preliminarus 10 MHz leidimo laimėtojas, dalyvaudamas 5 MHz leidimo aukcione, gali dirbtinai kelti šio leidimo kainą. Projekto-2 57.1 numatyta, kad aukciono dalyviui atsisakius būti pripažintam 5 MHz leidimo laimėtoju jis nepripažystamas ir 10 MHz leidimo laimėtoju, tačiau kita vertus Projekto-2 43.5 punkte numatyta, kad aukciono dalyvis du kartus gali atsisakyti didžiausios kainos pasiūlymo. Tokiu būdu preliminarus 10 MHz leidimo laimėtojas gali dalyvauti 5 MHz leidimo aukcione, tačiau tik tam, kad pakelė kitiems dalyviams leidimo kainą, o vėliau atsisakyti savo didžiausios kainos pasiūlymo.
 12. Mūsų nuomone, pasirengimo aukcionui laikotarpiui reikalingas ne mažiau 8 savaičių laikotarpis. Tą mums patvirtino ir nepriklausomi užsienio konsultantai, dalyvavę rengiant radijo dažnių aukcionus įvairiose pasaulio šalyse (tiek operatorių, tiek reguliuojančių institucijų pusėje).

Pasiūlymas dėl 800 MHz dažnių juostos skirstymo modelio

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstyti argumentus, mes siūlome:

1. Vykdysi vieną aukcioną visai 800 MHz dažnių juostai
2. Aukciono metu turėtų būti paskirstyti 3 leidimai po 10 MHz arba 6 leidimai po 5 MHz.
3. Vienas 10 MHz leidimas arba du 5 MHz leidimai turi plėtros įpareigojimus kaip numatyta Projekte-1.
4. Tokiu būdu visam planuojamam paskirstyti 800 MHz radijo dažnių spektrui būtų taikomos vienodos, skaidrios, lygios sąlygos visiems potencialiems aukciono dalyviams, o realią leidimų su plėtros įpareigojimais kainą nustatytų rinka, jos dirbtinai neribojant.

Generalinis direktorius

Christopher Robbins